

Ks.dr Franciszek Bronisław
Zaleski 1881 - 1946

Portret wykonała Pani Małgorzata Szewczuwaniec

*„Nie umiera ten, kto żyje
w pamięci innych”*

**UR. 19.01.1881 R. W MAJĄTKU ZALESIE STARE
ZAŁOŻYCIEL I PIERWSZY DYREKTOR
GIMNAZJUM KOEDUKACYJNEGO
– OBECNIE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W BIELSKU PODLASKIM
ZMARŁ 23.05.1946 R.
POZOSTAWIAJĄC PO SOBIE DOROBEK DUCHOWY
KAPŁANA I NAUCZYCIELA
HONOROWY OBYWATEL MIASTA BIELSK PODLASKI**

*Bielsk Podlaski
Maj 2021 rok*

AKT NADANIA

Rada Miasta Bielsk Podlaski
Uchwałą Nr XXXI/200/13 z dnia 30 kwietnia 2013 r.
nadała

**Księdzu
Franciszkowi Bronisławowi
Zaleskiemu**

tytuł

**Honorowego Obywatela Miasta
Bielsk Podlaski**

jakó wyraz najwyższego wyróżnienia i uznania

Burmistrz Miasta
Bielsk Podlaski

Eugeniusz Berezowicz

Przewodniczący Rady Miasta
Bielsk Podlaski

Kazimierz H. Leszczyński

Wspomnienie

o ks. dr. Franciszku Bronisławie Zaleskim

***Dnia 23 maja 2021 r. o godz. 10:00 w Bazylice Mniejszej
Narodzenia NMP i św. Mikołaja w Bielsku Podlaskim
w 75. rocznicę śmierci ks. dr. Franciszka Bronisława
Zaleskiego, założyciela i pierwszego dyrektora gimnazjum
koedukacyjnego - obecnie Liceum Ogólnokształcącego
im. Tadeusza Kościuszki odprowadzona zostanie uroczysta
Msza Święta.***

Ks. dr Franciszek Bronisław ZALESKI s. Franciszka i Marianny urodził się 19 stycznia 1881 roku w majątku ZALESIE STARE w parafii WYSZONKI KOŚCIELNE diecezji łomżyńskiej, w licznej rodzinie szlacheckiej.

Szkołę podstawową ukończył w Wyszonkach Kościelnych, zaś gimnazjum w Suwałkach w Królestwie Polskim. Następnie podjął studia w Seminarium Duchownym w Płocku, które ukończył w 1903 roku. Ze względu na młody wiek musiał odczekać rok, by otrzymać święcenia kapłańskie.

Jako neoprezbiter pracował w Skrwilnie następnie w latach 1905-1907 Przasnyszu, 1907-1908 Nurze a od 1908-1909 Obrytem. Zwolniony z wikariatu wyjechał do Fryburga w Szwajcarii na studia specjalistyczne, które ukończył ze stopniem doktora filozofii, specjalizując się w filologii polskiej.

Wybuch I wojny światowej uniemożliwił mu powrót do kraju. Pozostał więc w Szwajcarii jako kapelan przy szpitalu

Czerwonego Krzyża sprawując opiekę nad emigrantami polskimi.

W 1918 roku po powrocie do Polski osiadł w Bielsku Podlaskim, gdzie podjął patriotyczną pracę w Polskiej Macierzy Szkolnej – przyczyniając się w znacznym stopniu do organizacji sieci szkolnictwa polskiego na Podlasiu. Jesienią 1918 roku wspólnie z Komitetem Obywatelskim zorganizował w Bielsku Podlaskim gimnazjum koedukacyjne, początkowo prywatne na prawach państwowych, gdzie pełnił funkcję dyrektora i nauczyciela języka polskiego. Widząc potrzebę pomocy biedniejszym uczniom, zorganizował w mieście bursę szkolną, która funkcjonowała przy niewielkich opłatach ze strony uczniów. Młodzież niezamożna otrzymywała posiłki, a w miarę możliwości ubrania i obuwie. Zatrzaszczył się też o mniej zdolnych uczniów, organizując im pomoc w nauce.

W uznaniu wkładu ks. Zaleskiego w powstanie i rozwój bielskiego gimnazjum jak też wielkie zasługi w kształceniu młodego pokolenia w duchu patriotyzmu Rada Pedagogiczna I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki wystąpiła z wnioskiem o nadanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Bielsk Podlaski.

***Rada Miasta Bielsk Podlaski Uchwałą Nr XXXI/200/132
dnia 30 kwietnia 2013 roku nadała ks. Franciszkowi
Bronisławowi Zaleskiemu tytuł Honorowego Obywatela
Miasta Bielsk Podlaski, jako wyraz najwyższego
wyróżnienia i uznania.***

Po upaństwowieniu szkoły w 1922r. powrócił do diecezji płockiej i w Przasnyszu zorganizował Gimnazjum Koedukacyjne, w którym pełnił funkcję dyrektora i wykładowcy języka polskiego. W sierpniu 1924 roku bp Antoni Julian Nowowiejski powołał Go na wykładowcę w Niższym Seminarium Duchownym w Płocku, gdzie cieszył się szczególnym miernem wśród młodzieży. Po siedmiu latach przeszedł do pracy duszpasterskiej, otrzymując probostwo w Gójsku a następnie w Trąbkach.

Wybuch II wojny światowej zastał Księdza na probostwie w Kroczewie. Oskarżony przez Gestapo o działalność konspiracyjną został aresztowany 10 kwietnia 1940 roku i osadzony w więzieniu na Pawiaku w Warszawie. Podczas przesłuchań torturowany, bity i znieważany utracił zdrowie i siły. Po roku męczarni w ciężkim stanie zostaje zwolniony z więzienia. Osiadł jako rezydent na plebani w Mogielnicy.

W połowie maja 1945 roku wraca do Kroczewa, jednak schorowany, wyczerpany nerwowo, częściowo sparaliżowany, zrezygnował z probostwa i osiadł w Seminarium Duchownym w Płocku otoczony życzliwością i serdeczną opieką ks. Profesora J.Wójcickiego.

Zmarł 23 maja 1946r.

30 czerwca 2013 r. na zakończenie X Zjazdu Absolwentów Wychowanków i Wychowawców Szkoły Ks. Biskup Antoni Dydycz dokonał poświęcenia w bielskiej Bazylice tablicy pamiątkowej ks. Bronisława Zaleskiego.

Chcąc zachować i utrwalić pamięć o tym wspaniałym człowieku, kapłanie i nauczycielu, zasłużonym dla Kościoła i nauki polskiej, głosicielu Słowa Bożego, krzewicielu nauki i języka polskiego, założycielu szkół na Podlasiu w 67 rocznicę śmierci tę tablicę postanowiłem ufundować.

Ks. dr Franciszk Bronisław Zaleski wzrastał w rodzinie, w której były kultywowane wartości patriotyczne i narodowe. Przez całe życie był im wierny. Jak wspomina Barbara Babulewicz, Przewodnicząca Zjazdów Wychowanków i Wychowawców Gimnazjum i Liceum - Ksiądz Zaleski swoją działalnością zasłużył sobie na miano wybitnego Wychowawcy i wielkiego Polaka. Zostawił po sobie dzieło, które nieprzerwanie od 100 lat kultywuje patriotyczne tradycje.

*Janusz Bonifacy Zaleski
Bratanek Śp. ks. Bronisława
Sybirak*

UCHWAŁA NR XXXI/200/13
RADY MIASTA BIELSK PODLASKI

z dnia 30 kwietnia 2013 r.

w sprawie nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Bielsk Podlaski.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz.675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 567, z 2013 r. poz. 153) Rada Miasta Bielsk Podlaski uchwala, co następuje:

§ 1. Nadaje się Honorowe Obywatelstwo Miasta Bielsk Podlaski Księdzu Franciszkowi Bronisławowi Zaleskiemu.

§ 2. Biografia Księdza Franciszka Bronisława Zaleskiego stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Bielsk Podlaski.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Kazimierz Honig & Leszczyński